

עמת 37372-02-25 - שריף ג'אבר נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עמ"ת 37372-02-25

עמ"ת 42930-02-25

כבוד השופט חאלד כבוב

לפני:

1. שריף ג'אבר

2. ווסים ג'אבר

תאאר ג'אבר

העוררים בעמ"ת

:37372-02-25

העורר בעמ"ת

:42930-02-25

נגד

מדינת ישראל

המשיבה בעמ"ת

37372-02-25 ובעמ"ת

:42930-02-25

עררים על החלטת בית המשפט המחוזי

בירושלים (כבוד השופט א' גביזון) במ"ת

31184-12-24 ו-מ"ת 31308-12-24 מיום

29.01.2025

ד' באדר התשפ"ה (4 במרץ 2025)

תאריך הישיבה:

בשם העוררים בעמ"ת

:37372-02-25

עו"ד יוסי זילברברג

בשם העורר בעמ"ת

:42930-02-25

עו"ד נועה עזרא רחמני

בשם המדינה:

החלטה

עררים לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

כפי שיתואר להלן, העררים נסובים על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט א' גביזון)

במ"ת 31184-12-24 ו-מ"ת 31308-12-24 מיום 29.01.2025, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של עורר 1 בעמ"ת 37372-02-25 (להלן: שריף); ושל העורר בעמ"ת 42930-02-25 (להלן: תאאר) - עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בנוסף, בית המשפט הורה על הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו של עורר 2 בעמ"ת 37372-02-25 (להלן: ווסים).

רקע והשתלשלות העניינים

1. על-פי כתבי האישום שהוגשו נגד העוררים, האחרונים הם תושבי אלעיזריה, שבמזרח ירושלים. בקרבת בניין המגורים בו מתגוררת משפחתם המורחבת של העוררים (להלן: בית ג'אבר ו-משפחת ג'אבר בהתאמה), ממוקם אולם אירועים בבעלות האחים טוויל (להלן: האולם), אשר בסמוך לו ישנו שטח נוסף בבעלות האחים טוויל (להלן: השטח).

2. כעולה מהחלטת בית משפט קמא, עובר לאירוע מושא כתבי האישום, התגלע ויכוח בין בני משפחת ג'אבר לבני משפחת טוויל, בין היתר על רקע רצונם של האחים טוויל לבנות חניון בשטח. במסגרת ויכוח זה התפתחה קטטה אלימה בין ווסים ואחד מבני משפחת טוויל. בסופה של קטטה זו, ולאחר שהצדדים הסכימו לפעול על-מנת להגיע ל'סולחה' בין משפחת טוויל ומשפחת ג'אבר, נכנסו בני משפחת טוויל לאולם. או אז, בוצע ירי ממקור לא ידוע בסביבת בית ג'אבר, אשר הוביל למותו של אחד מבני המשפחה. בהמשך לכך, הגיעו העוררים יחד עם אחרים לאולם, בעודם חמושים באקדחים; רובי סער; בקבוקי תבעירה; וחומרים דליקים אחרים. בשלב זה, החלו העוררים, יחד עם האחרים, לירות אל עבר בני משפחת טוויל שנכחו באולם; תוך שחלק מהאחרים פעלו על-מנת להצית את האולם על יושביו. כל זאת, במטרה להביא למותם של בני משפחת טוויל. אם לא די בכך, בזמן שבני משפחת טוויל ניסו לצאת מהאולם הבוער - שריף ותאאר ירו לעברם והציתו את רכביהם.

כתוצאה מאירוע חמור זה, נרצחו שניים מבני משפחת טוויל, ונפצעו שמונה נוספים בדרגות פציעה שונות.

3. בנתון לאמור, יוחסו לשריף ותאאר עבירות חמורות, לרבות רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(1) בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) בצירוף סעיף 29(א) לחוק (ריבוי מקרים); וכן שתי עבירות הצתה לפי סעיף 448 בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין. לווסיים יוחסה עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין; עבירה של נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק; וכן עבירה של ירי מנשק חם, לפי סעיף 340א(ב)(1)(2) לחוק.

החלטת בית משפט קמא

4. בהחלטה מושא העררים נקבע, כי המשיבה הניחה תשתית לכאורית לחובת העוררים בעבירות המיוחסות להם; אך לצד זאת צוין, כי עוצמת הראיות בינונית. בהקשר אחרון זה נקבע, כי זיהוי העוררים נשען בעיקר על הודעותיהם של שלושת עדי תביעה: חמזה טוויל, צפוות טוויל וחוסאם טוויל;

וכן על שלושה סרטונים: שניים מהסרטונים עברו ב-'ווטסאפ' והגיעו לידיה של היחידה החוקרת, בעוד שהסרטון השלישי צולם על-ידי גורמים צבאיים ולגביו יש שרשרת מוצג מסודרת. לשלמות התמונה אעיר, כי בית המשפט הבהיר במסגרת החלטתו כי הוא מצא שלא להידרש להודעותיו בן משפחה נוסף ממשפחת טוויל, "וזאת לנוכח משקלן הראייתי הנמוך". יתרה מכך, בית המשפט אף ציין כי זיהויים של העוררים לא היה נקי מקשיים:

"ראשית, ניתוח הודעותיהם של חמזה, צפוות וחוסאם, מצביע על סתירות וזיהוי המשיבים [הם העוררים - ח' כ'] נעשה בעיקר על פי מבנה גוף וצורת הליכה. שנית, עסקינן בעדים המשתייכים למשפחה היריבה והעד חמזה אף נחקר באזהרה על מעורבותו באירוע. שלישיית וכפי שהצהיר בהגינותו ב"כ [המדינה], אין בחומר הראיות ממצאים פורנזיים הקושרים את המשיבים לאירועים [...] רביעית [...] ארבעת העדים האובייקטיביים שאינם משתייכים למי מהמשפחות היריבות, לא זיהו את מי מהמשיבים כאלו שלקחו חלק באירועים המפורטים בכתבי האישום".

5. לצד זאת נקבע, כי מקומן של הטענות בדבר סתירות בהודעותיהם של חמזה, צפוות וחוסאם; הטענות ביחס למשקלן של ראיות הזיהוי, המבוססות בעיקר על מבנה גוף וצורת הליכה; וכן הטענות שעניינן קבילות הסרטונים, שהתקבלו ממקור לא ידוע ב-'ווטסאפ' - להתברר בגדרי ההליכים העיקריים. בנתון לכך, בית המשפט מצא שיש בחומר כדי לבסס קיומן של ראיות לכאורה, אם כי בעוצמה בינונית. כן נקבע, כי גרסת העוררים, הגם שכפרו במיוחס להם, יש בה כדי להוות חיזוק מסוים לראיות המשיבה. כך למשל צוין, כי שריף מסר גרסה לפיה בזמן האירוע מושא כתב האישום שהה בבית משפחתה של אשתו בסילוואן. ואולם, גרסה זו נסתרה בהודעת אחותו סוהא. זאת ועוד, תאאר מסר בגרסתו כי הוא נכח למעשה באירוע מושא כתב האישום, משציין הוא כי לאחר ששמע שהחלה הקטטה הוא הגיע לאזור; ו-ווסים קשר עצמו לזירת האירוע, באומרו כי הגיע לאולם והחל להרביץ לאחד מבני משפחת טוויל.

6. כן נקבע כי קמה עילת מסוכנות סטטוטורית בעניינם של שריף ותאאר, ובשים לב לחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, נקבע כי לא ניתן לאיין את מסוכנותם אלא על-ידי מעצר מאחורי סורג ובריח; ואילו בנוגע לווסים נקבע, כי נכון יהיה למצות את בחינת האפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני. זאת, לנוכח הקביעות בדבר עוצמת הראיות, ולאור העובדה ששחרר תחילה ונעצר בשנית רק מאוחר יותר מבלי, כל שינוי בחומר הראיות. בהתאם, הורה בית המשפט על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו. יצוין, כי עובר לדין שהתקיים לפניי, הוגש לבית המשפט המחוזי תסקיר בעניינו של ווסים. ברם, מששירות המבחן לא בא בהמלצה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, בהחלטתו מיום 26.02.2025 הורה בית המשפט על מעצרו של ווסים מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים נגדו.

טענות הצדדים

7. עיקר טענותיהם של שריף ו-ווסים מופנות כלפי הסתמכותו של בית המשפט על הודעותיהם של בני משפחת טוויל. בהקשר זה נטען, כי מטרתם של בני משפחת טוויל היא להפליל מישהו ממשפחת

ג'אבר, כתוצאה מהסכסוך הקיים בין שתי המשפחות. לטענת עוררים אלה, הדבר ברור מהסתירות הרבות העולות מהודעותיהם של בני משפחת טוויל. שריף ו-ווסים הוסיפו וטענו, כי שעה שביית המשפט הגיע לכדי מסקנה שעוצמת הראיות היא בינונית, היה עליו להורות על שחרורם. כמו כן נטען, כי ההחלטה שלא להידרש להודעותיו של אחד מבני משפחת טוויל, נוכח משקלן הנמוך, היא החלטה שגויה. לטענת שריף ו-ווסים "קביעה זו אינה נכונה מאחר ומר' אדהם טוויל [מסר] הודעות רבות, הודעותיו כולן שקרים ומאחר ו[הן] עוזרו[ת] ל[ה]גנה בחר בית המשפט קמא להתעלם מהן, **איך יעלה על הדעת לקבוע קביעה כזו? כלומר כל ראייה שעוזרת להגנה בית המשפט קמא בחר להתעלם ממנה**" (ההדגשות במקור - ח' כ'). תאאר הצטרף לטענות בדבר הקושי בהודעותיהם של בני משפחת טוויל. זאת, תוך שהודגש כי בית המשפט לא הביא, במסגרת החלטתו, את העובדה שהעדים שאינם ממשפחת טוויל או ג'אבר, לא הצליחו לזהות פרצופים לנוכח "הכאוס והבלגן שהקשו על הזיהוי".

8. המשיבה מצידה סמכה ידה על החלטת בית המשפט המחוזי. בדיון שהתקיים לפניי ציינה באת-כוח המשיבה, בהגינותה, כי אמנם ישנם קשיים ראייתיים, אך בית המשפט היה ער לקשיים אלה עת קיבל את החלטתו. לגופם של דברים נטען, כי עסקינן באירוע עקוב מדם, בו נרצחו בברוטליות שניים ונפצעו עוד 8 ממשפחת טוויל; ובן משפחת ג'אבר מצא את מותו. בהקשר זה נטען, כי "המקום הוצת כליל והיכולת לאסוף ממצאים פורנזיים במקום שיש בו המוני קליעים וכלי נשק היא מוגבלת מאוד, לכן בסוף נשאר לנו תיק ועם הרבה כאב, תיקי חמולות, תיק שנשען על עדויות וגזרנו על עצמנו זהירות יתרה. לא בכל מקרה שאדם אמר ראיתי אותו יורה והיינו צריכים מספר הפללות". כמו כן, המשיבה טענה כי מהעדויות והסרטונים, ובפרט הסרטון שצולם על-ידי הגורמים הצבאיים, ניתן לזהות בבירור את העוררים, ובעיקר את שריף בשים לב להליכתו הייחודית. לבסוף נטען, כי האירוע מושא כתב האישום הוא ברמת "חומרה שאינה משתמעת לשני פנים, ירי במקום שמסתיים במוות של שניים". במצב דברים זה נטען, שרמת המסוכנות לצד החשש משיבוש ומהימלטות, מטים את הכף אל עבר דחיית העררים דין.

דיון והכרעה

9. לאחר שהפכתי בדבר, נחה דעתי כי בדין קבע בית המשפט קמא כי ישנן ראיות לכאורה לביצוע המיוחס לעוררים, ולמצער - ברמה הנדרשת בשלב זה. כל זאת, בשים לב להלכה החלה במקרים כגון דא, ובהתאם לטיב בחינת הראיות במסגרת הליכי מעצר. מכאן, שסבורני כי דין העררים להידחות; אך זאת בכפוף לאמור להלן.

10. כידוע, סעיף 21(ב) לחוק המעצרים קובע, כי בית המשפט יורה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים נגדו אם מתקיימים בעניינו שלושה תנאים מצטברים: קיומה של עילת מעצר; קיומן של ראיות לכאורה; והיעדר חלופת מעצר שיש בה כדי להשיג את מטרת המעצר. בענייננו העוררים מיקדו את טענותיהם בתנאי השני, היינו קיומן של ראיות לכאורה להרשעתם במיוחס להם על-פי כתב האישום. בהקשר זה, נקבע בפסיקת בית משפט זה כי:

"ראיות לכאורה הן ראיות גולמיות שלאחר עיבוד ובחינה בהליך העיקרי עשויות להוביל לקביעת ממצאים שיבססו אשמה [...] לפיכך, בשלב הדיון במעצר עד תום ההליכים, הבחינה אינה נעשית לפי רף ההוכחה הנדרש במשפט פלילי, אלא נדרש לבחון אם במכלול הראיות טמון פוטנציאל שיביא להרשעת הנאשמים" (בש"פ 1908/23 בן משה נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (03.04.2023) והאסמכתאות הרבות המפורטות שם).

11. מכאן לענייננו. מוקד המחלוקת בין הצדדים נוגע לעצם זיהוי העוררים. אמנם, וכפי שצינתי בדיון, בתיק זה ישנם קשיים ראייתיים בלתי-מבוטלים, אשר גם בית המשפט המחוזי נתן דעתו ביחס אליהם אך עם זאת, אני סבור כי הראיות בתיק זה עומדות במבחן 'אם נאמין', קרי "אם נאמין לראיות התביעה האם יהא בהן כדי לחייב את המסקנה שהעורר ביצע את המעשה המיוחס לו" (בש"פ 6285/23 אלאפסק נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (05.09.2023)). ודוק, "אין בית המשפט נדרש לבחון, בשלב זה, את מהימנות הראיות המוצגות לפניו או את משקלן המדויק (בש"פ 270/24 אלשאעפי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.01.2024)). מסקנתי זו מבוססת על חומר הראיות שהוצג לפניי, ובפרט על הסרטון שצולם על-ידי גורמי הצבא, ממנו ניתן לזהות ברמה הנדרשת, לעת הזו, את העוררים ובעיקר את שריף. לכך יש להוסיף, כמובן, את העובדה שגרסתו של שריף, בדבר מקום הימצאותו בזמן האירוע נסתרה בהודעת אחותו; וכן גרסת תאאר ו-ווסים שקשרה אותם, הלכה למעשה, למקום האירוע.

12. לצד זאת, אודה ולא אכחד, כי לאחר צפייה בסרטון סבורני, על יסוד החומר שהונח בפניי, כי במקרה של תאאר ו-ווסים אכן ישנו קושי מסוים בזיהויים בשים לב לאופי הסרטון (צילום מבוסס חום גוף). ברם, ככל שהדבר נוגע לווסים בית המשפט המחוזי היה ער לכך, ואיזן קשים ראייתיים עת הורה הוא על הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו. מששירות המבחן קבע ביחס לווסים, כי "נוכח הסיכון במצבו [...] כשברקע להתרשמותנו סכסוך דמים פעיל בין הצדדים, ובהעדר חלופת מעצר מתאימה לצמצום מוקדי הסיכון שהוערכו, לא נמליץ על שחרורו ממעצר" - מקובלת עליי קביעת בית המשפט, לפיה "המסוכנות הנלמדת מ[ווסים] עצמו, כמו גם מיתר הנסיבות, גבוהה ביותר, כך לפי דעתי, אשר איננה מובילה לא לשחרור [ווסים] כמו גם לא להורות המשך המעצר באיזוק אלקטרוני". אשר לתאאר, סבורני כי נכון היה להורות על הגשת תסקיר שירות המבחן גם בעניינו. אמנם, לתאאר מיוחסות עבירות חמורות, לרבות עבירה של רצח בנסיבות מחמירות, אשר מקימה עילת מסוכנות סטטוטורית. ברם, לנוכח הקשיים הראייתיים בעניינו, טוב היה עושה בית המשפט אם היה מאזן זאת למול מיצוי של בחינת אפשרות חלופת המעצר.

13. בטרם סיום אעיר, כי עסקינן באירוע קשה, שכלל שימוש בנשק חם. אירועים מסוג זה, אשר טומנים בחובם סיכון רב לחיי אדם, הפכו לרעה חולה. בית משפט זה עמד זה מכבר על מציאות עגומה זו, שהפכה לחלק בלתי נפרד מחיינו, ועל הצורך להילחם בה. בתוך כך, צוין כי מציאות זה כופה על בתי המשפט ורשויות האכיפה, צורך חברתי דחוף ואקוטי למצות את הדין עם המעורבים במקרים כגון דא:

"רבות נאמר ונכתב על הרעה החולה הפוקדת את מקומותינו ומותירה חלל והרס, היא התופעה של

שימוש בנשק חם ברחובה של עיר, גם בשל סכסוכים בעניינים של מה בכך. בית משפט זה חזר והתריע מפני התפשטות התופעה, וקבע באופן ברור כי יש להילחם בה ולמגרה באופן הנחרץ ביותר. דמם של אלו אשר קיפדו את פתיל חייהם, בכללם עוברי אורח תמימים, זועק מן האדמה. אין מנוס מהטלת עונש מאסר של ממש בנסיבות אלו, גם אם מדובר באנשים נורמטיביים ללא עבר פלילי מכביד" (ע"פ 32/14 עמאש נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (17.09.2015)).

14. סוף דבר: העררים נדחים בזאת. לצד זאת, שירות המבחן יגיש לבית המשפט המחוזי תסקיר בעניינו של תאאר, וזאת עד ליום 06.04.2025. בהמשך לכך, תוגש בקשה לעיון חזור ובית המשפט המחוזי יכריע כחוכמתו בעניין מעצרו של תאאר. למען הסר ספק מובהר בזאת, כי עד שלא יוכרע אחרת על-ידי בית המשפט המחוזי, תאאר יותר במעצר מאחורי סורג ובריח.

ניתנה היום, י' אדר תשפ"ה (10 מרץ 2025).

חאלד כבוב
שופט